
Profetie en typologie in het boek Samuël

Index

Inleiding

1. Profetie

- 1.1. Profetische passages in het boek Samuël
- 1.2. Het slot van de lofzang van Hanna (1/2:1-10)
- 1.3. Belofte van God aan David (2/7:12-16)
- 1.4. Bevestiging door andere gedeelten
- 1.5. Binnenkort is het kerst...
- 1.6. Breukteksten
- 1.7. Levi, Juda en Benjamin

2. Typologie

- 2.1. De plek van typologie
- 2.2. Christus in de Schriften

3. De man naar Gods hart

- 3.1. Jezus als de grote Zoon van David
- 3.2. Karaktertrekken van Jezus in het leven van David

4. Profeet, priester en koning

- 4.1. David
- 4.2. Samuël
- 4.3. Saul

5. Meer dan Salomo is hier

- 5.1. Vernedering en verhoging
- 5.2. Meer dan Salomo is hier
- 5.3. Salomo als type van Christus
- 5.4. Psalm 72

6. Saul als type van Gods tegenstander

7. De Filistijnen

8. Jonathan

9. Een type van de toekomst

- 8.1. De periode van de Richteren
- 8.2. De periode van Samuël
- 8.3. De periode van Saul
- 8.4. De periode van David
- 8.5. De periode van Salomo

10. Samenvatting van de typologie

11. Lessen voor ons leven

- 11.1. Van toen naar nu...

12. De typologie van Juda en Benjamin

13. Tot slot

14. Gesprekspunten

Inleiding

Dit is een studie over de verwijzingen naar Christus in het boek Samuël en over de profetische lijnen, die ons onder meer informatie geven over de bekering van het volk Israël.

We leren over Gods geduld met Zijn volk Israël, om hen daar te krijgen waar Hij hen hebben wil: dat ze weer als één volk in het land Kanaän één Koning dienen en één doel hebben; onverdeeld.

We leren ook wat dit betekent voor onze houding tegenover Christus, de duivel en de zonde.

We maken kennis met andere (vaak onbekende) aspecten van de Bijbel:

- Profetie = letterlijke voorzegging van de toekomst.
- Typologie = indirecte profetie, vaak in (onvolmaakte) beelden.

1. Profetie

1.1. Profetische passages in het boek Samuël

In het boek Samuël vinden we enkele profetische passages, die verwijzen naar een grote Koning die eens zal komen om te regeren.

- 1Sam.2:10   Slot van de lofzang van Hanna
- 2Sam.7:12-14   Belofte van God aan David als hij de tempel wil bouwen

1.2. Het slot van de lofzang van Hanna (1/2:1-10)

'Die met den HEERE twisten, zullen verpletterd worden; Hij zal in den hemel over hen donderen; de HEERE zal de einden der aarde richten, en zal Zijn Koning sterkte geven, en den hoorn van Zijn Gezalfde verhogen' (1/2:10).

Aan het einde van Hanna's lofzang vinden we een bijzondere vooruitwijzing naar de Heere Jezus, de grote Zoon van David, die eens Koning zal worden over Zijn volk.

De profetie heeft betrekking op de Dag des Heeren (Jes.13:9; Jo.2:11; Am.5:18; Ob.1:15; Zef.1:14; Mal.4:5; Hand.2:20; 1Thess.5:2; 2Petr.3:10), als de Heere de aarde zal gaan richten en Zijn koninkrijk voluit zal aanbreken. De Bijbel leert ons dat na de oordelen van de Dag des Heeren de periode van het Messiaanse rijk zal aanbreken.

De Heere zal Zijn koning (niet 'de koning') sterkte, kracht geven en de hoorn van Zijn gezalfde (niet 'de gezalfde') verhogen. Er wordt hier gesproken over de koning van de Heere; de gezalfde van de Heere, die de aarde zal richten. Met in ons achterhoofd de voorzeggingen die er al eerder zijn gedaan over de Messias (Gen.49:10; Num.24:17), weten we dat ook hier de grote Davidszoon, de Leeuw van Juda, bedoeld wordt, ofwel Jezus Christus, die de Messias zal zijn over het volk Israël. In de persoon van David wordt deze komst al voor-ervuld. David is hierin een type van Christus, maar de volle vervulling zou nog langer op zich laten wachten.

Het bijzondere van deze uitspraak van Hanna is dat zij hier spreekt over de Gezalfde. Dit is de eerste plek in de Bijbel waarover Jezus Christus als Gezalfde (Sept. 'Christos') gesproken wordt. *Het woord 'Messias' betekent 'gezalfde'*. Vanaf Zijn doop bij de Jordaan was Christus de Gezalfde (Hand.10:37-38).

1.3. Belofte van God aan David (2/7:12-16)

Als David de ark van God in Jeruzalem heeft gebracht, verlangt hij ernaar om een huis voor de ark en daarmee voor de Heere te bouwen. Zijn vriend, de profeet Nathan, stemt hier in eerste instantie van harte mee in, maar moet op last van de Heere toch tegen David zeggen dat hij dit huis niet mag bouwen. Die taak is weggelegd voor zijn opvolger, Salomo.

We lezen in 2/7:12-15 duidelijk dat het hier gaat om Salomo, de zoon van David. Hij zal het huis voor God bouwen, maar tevens zal voor hem gelden dat hij door God gestraft zal worden als hij zich misdraagt. Maar ondanks dat zal God bij hem blijven.

Salomo zal niet de laatste zijn op de troon van David. Zijn koningshuis zal blijvend zijn en zijn koninkrijk zal zijn tot in eeuwigheid (lett. 'tot in de aiouon').

Ook hier zien we weer die vooruitwijzing naar de Messias, de zoon van David, die eens de troon zal beklimmen (Jes.11:1-; Matth.21:9; Rom.1:3; 15:12-16; Op.22:16).

1.4. Bevestiging door andere gedeelten

Deze profetische aanwijzingen over de Messias worden bevestigd door vele andere profetische passages in het Oude Testament. Steeds weer wordt ook de link gelegd met het huis van David.

- Psalm 72 Profetie over de regering van Christus
- Ps.89:15-45 Profetie over de regering van Christus
- Ezech.37 Profetie over de bekering van Israël en de gevolgen daarvan
Zie in het bijzonder Ezech.37:24-28.

De komst van de Messias is onlosmakelijk verbonden met de bekering van het volk Israël.

Jezus kwam als Zaligmaker voor Zijn volk (Matth.1:21). Natuurlijk kwam Hij ook als Redder van deze wereld (Tit.2:11; 1Joh.2:2), maar als Messias kwam Hij in de eerste plaats voor Israël, om hen te verlossen van de vloek van de wet (Gal.3:13) en hen te reinigen van hun zonden (Rom.11:26), zodat ze Hem zouden dienen (Hos.2; 5-6).

In Ezechiël 37 wordt dit heel mooi beschreven.

'Zo zegt de Heere HEERE: Ziet, Ik zal de kinderen Israëls halen uit het midden der heidenen, waarhenen zij getogen zijn, en zal ze vergaderen van rondom, en brengen hen in hun land; En Ik zal ze maken tot een enig volk in het land, op de bergen Israëls; en zij zullen allen te zamen een enigen Koning tot koning hebben; en zij zullen niet meer tot twee volken zijn, noch voortaan meer in twee koninkrijken verdeeld zijn. En zij zullen zich niet meer verontreinigen met hun drekgoden, en met hun verfoeiselen, en met al hun overtredingen; en Ik zal ze verlossen uit al hun woonplaatsen, in dewelke zij gezondigd hebben, en zal ze reinigen; zo zullen zij Mij tot een volk zijn, en Ik zal hun tot een God zijn. En Mijn Knecht David zal Koning over hen zijn; en zij zullen allen te zamen een Herder hebben; en zij zullen in Mijn rechten wandelen, en Mijn inzettingen bewaren en die doen. En zij zullen wonen in het land, dat Ik Mijn knecht Jakob gegeven heb, waarin uw vaders gewoond hebben; ja, daarin zullen zij wonen, zij en hun kinderen, en hun kindskinderen tot in eeuwigheid, en Mijn Knecht David zal hunlieder Vorst zijn tot in eeuwigheid. En Ik zal een verbond des vredes met hen maken, het zal een eeuwig verbond met hen zijn; en Ik zal ze inzetten en zal ze vermenigvuldigen, en Ik zal Mijn heiligdom in het midden van hen zetten tot in eeuwigheid. En Mijn tabernakel zal bij hen zijn, en Ik zal hun tot een God zijn, en zij zullen Mij tot een volk zijn. En de heidenen zullen weten, dat Ik de HEERE ben, Die Israel heilige, als Mijn heiligdom in het midden van hen zal zijn tot in eeuwigheid' (Ezech.37:21-28).

Na zoveel eeuwen van geduld en straf, zal God met dit volk eindelijk Zijn doel bereiken: nl. dat ze Hem onverdeeld zullen dienen en als een onverdeeld volk zullen wonen in een onverdeeld land. Wat een geweldig vooruitzicht.

1.5. Binnenkort is het kerst...

Binnenkort is het weer kerst. We herdenken de komst van de Heere Jezus. Doorgaans worden er dan ook teksten uit het Oude Testament aangehaald om die komst te onderstrepen.

- Jes.9:2-7
- Jes.11:1 e.v.
- Mich.5:2-4
- Psalm 98
- Psalm 132

Veel christenen beseffen echter niet dat het in dergelijke voorzeggingen steeds gaat om de komst van Christus als Messias en Koning voor Zijn volk en over de situatie zoals die zal worden onder Zijn heerschappij. Zijn komst als de mensenzoon is daar een onderdeel van, maar niet de volledige vervulling daarvan. Zijn komst als kindje is slechts het begin en de climax van Zijn koningsschap is niet bereikt als Hij ten hemel opvaart. Als dat wel zo zou zijn, dan zitten we opgescheept met een grote berg bijbelteksten die we niet kunnen uitleggen. Het is vreemd dat veel christenen niet opmerken dat de aangehaalde kerstteksten niet geheel in vervulling gaan bij de komst van Jezus als kind. Men neemt een hapje van zo'n tekst en vergroot de boodschap daarvan uit, maar laat de rest van de boodschap liggen of geeft daaraan een geestelijke uitleg, bijvoorbeeld dat het koningsschap van Christus geestelijk gezien moet worden; als een koningsschap in de hemel over Zijn kinderen.

1.6. Breukteksten

Een stukje van de verwarring is te verklaren door de manier waarop de voorzeggingen in het Oude Testament tot ons komen. Doorgaans worden de komst van de Messias in vernedering en verhoging in één 'adem' genoemd (vb. Ps.22; Jes.9). We noemen dat breukteksten; d.w.z. de vervulling ervan verloopt in fasen die door korte of langere tijd gescheiden worden. Bergen lijken vanuit de verte één geheel te zijn, maar bestaan in werkelijkheid uit diverse toppen achter elkaar, die weer gescheiden kunnen zijn door dalen. Zo is het ook met de vervulling van veel profetieën.

Vanuit het Oude Testament hebben we geen zicht op de lange tijd die er tussen Christus' komst in vernedering en Zijn komst als verheerlijkte Koning zou zitten. Wij weten dat inmiddels wel, omdat we ook het Nieuwe Testament hebben.

1.7. Levi, Juda en Benjamin

In de periode die in het boek Samuël beschreven wordt, vinden we niet alleen vooruitblikken naar de toekomst, maar gaan ook profetieën in vervulling. Het leiderschap ligt in het begin van Levi (Eli, Samuël), maar gaat over op Benjamin (Saul) en komt daarna terecht bij Juda (David). Dit wordt al voorzegd door aartsvader Jacob, die op zijn sterfbed zijn zonen zegent (Gen.49).

- Levi zal verstrooid worden onder Israël (vers 7).
- Juda zal de koningsfunctie krijgen. Hij zal geloofd worden door zijn broeders en zij zullen zich voor hem neerbuigen. Juda zal ook heersen over de vijanden (vers 8). Hij zal sterk en machtig zijn als een leeuw (vers 9).

In vers 10-12 vinden we een vooruitblik naar de Messias, die de grote Koning zal zijn uit de stam van Juda. Hij zal de volken regeren. Zijn voorkomen, wat beschreven wordt, getuigt van de grote zegen die er zal zijn in het Messiaanse rijk.

- Benjamin is als een verscheurende wolf, die jaagt en heerst over de buit (vers 27). De wolf is de heerser van de nacht (Ps.68:27), maar de leeuw is de koning van zowel dag en nacht. De macht van de leeuw overtreft die van de wolf. Juda's macht zal die van Benjamin overtreffen.

2. Typologie

Naast enkele profetische uitspraken, vinden we in het boek Samuël een groot aantal typen, die ook allemaal verwijzen naar zaken die later zullen plaatsvinden. De typen vinden allemaal hun vervulling in de Heere Jezus of in personen of situaties daar omheen.

2.1. De plek van typologie

Typen kun je op het spoor komen als je de feiten kent. Je herkent in oudere verhalen patronen die je (later) in letterlijke situaties terug vindt. Naar mijn overtuiging hebben we altijd het Nieuwe Testament nodig om de typen uit het Oude Testament te herkennen en moeten type nooit een leidende rol spelen over de feiten, maar hebben ze slechts een bevestigende rol. Je kunt ervan genieten als je beelden ontdekt die laten zien wat ergens anders letterlijk gebeurt, ondanks het feit dat ook ieder beeld weer ergens mank gaat.

We zien bijvoorbeeld in het verhaal van Jozef heel veel mooie vergelijkingen met Jezus Christus, terwijl er in de letterlijke verhalen ook grote verschillen bestaan. Zo had Jezus bijvoorbeeld geen 12 broers en werd hij ook niet door zijn vader Jozef voorgetrokken.

2.2. Christus in de Schriften

Jezus zei eens tegen de Joodse leiders dat de Schriften 'klip en klaar' over Hem getuigen (Joh.5:39). Ook het boek Samuël hoort bij deze Schriften in de TeNaCh.

Het bestaan van typologie in de Bijbel toont aan dat de Bijbel een eenheid is en dat inderdaad overal Christus te vinden is. Gods Woord is doortrokken van het getuigenis van het Levende Woord, wat op aarde geopenbaard is (Joh.1:1).

3. De man naar Gods hart

De grote Christus-type uit het boek Samuël is zonder enige twijfel David.

3.1. Jezus als de grote Zoon van David

- Jezus wordt in het Nieuwe Testament heel vaak de grote Zoon van David genoemd.
- David was een man naar Gods hart (1/13:14; Hand.13:22), maar ook Jezus was de Man naar Gods hart (Matth.17:5). God had een welbehagen in Zijn Zoon. Hij deed de wil van Zijn Vader (Ps.40:7-9; Matth.3:17; 26:42; Joh.17:4).

- David werd op weg naar zijn koningsschap tegengewerkt en aangevallen door Saul. Jezus werd op allerlei manieren gedwarsboomd en aangevallen door de satan.
- David was de koning die het volk vrede bracht en die het volk leerde hoe God gediend moest worden. Door Jezus zal Israël Gods doel bereiken: het ongehinderd dienen van Hem in het beloofde land (Jes.11:1-10; Ezech.34:23-24; 37:21-28).
- David was een herder van schapen en Jezus vergelijkt ook zichzelf met een herder.

3.2. Karaktertrekken van Jezus in het leven van David

In Davids leven komen we verschillende karaktertrekken tegen die we ook in het leven van Jezus tegenkomen. Nieuwtestamentisch gezien: Hoe kan het ook anders, als Christus de Bron is van waaruit je leeft!

- David kon wachten. David nam niet het recht in eigen hand en naam geen wraak op Saul. Zo onderging ook Jezus gehoorzaam de behandeling die hij kreeg van het volk en hun leiders, wetende dat eens Zijn tijd om te heersen zou komen.
- Een moeilijke periode voorafgaand aan het koningsschap.
- De gerichtheid op de eredienst; op het dienen en loven van God (vb. Joh.2:16).
- David beschreef in zijn psalmen ervaringen (vb. Ps.22; Ps.40) die later letterlijk vervuld worden in het leven van Jezus. Beiden deelden ze 'gelijke' ervaringen in het lijden.

4. Profeet, priester en koning

Een bijzondere overeenkomst tussen Christus en David, is die van de drie ambten: profeet, priester en koning.

4.1. David

David was profeet (in zijn psalmen; Hand.2:29-30), priester (hij ging het volk voor in de eredienst en betekende veel voor de liturgie (2/6; 1Kron.15-16; 22-28) en koning.

Zo was ook Christus Profeet, Priester en Koning (Hebr.1:1-14).

- Profeet Luk.7:16; 24:19; Hand.3:22-23
- Priester (Hebr.7...)
- Koning Jes.9:6; 1Tim.6:15; Hand.2:34-36

4.2. Samuël

We zien die overeenkomst ook terug in het leven van Samuël, de man Gods.

Samuël was profeet (1/3:20; Hand.3:24), priester (Ps.99:6) en richter* (1/7:6).

* Het was de taak van zowel een richter als een koning om te richten; recht te spreken en recht te doen (vgl.Ps.72).

4.3. Saul

Saul daarentegen is een onvolledig type van de drie ambten. Saul profeteerde eens (1/10, 19), matigde zich de taak van priester aan (1/13) en was ook koning. Saul was niet een man naar Gods hart.

5. Meer dan Salomo is hier

David was de koning die het volk vrede bracht, maar die de tempel niet mocht bouwen.

Salomo, zijn zoon, bouwde de vrede uit en bouwde ook een tempel voor de Heere.

5.1. Vernedering en verhoging

David kunnen we zien als het type van Christus als de Koning die moest wachten en die moest vechten om Zijn volk vrede te geven.

Salomo kunnen we zien als het type van Christus als de Koning die heerst over alle vijanden en onder Wiens regering het volk in vrede leeft.

David is het type van Christus als de vernederde Koning, die de overwinning behaalde op de macht van de duivel en de zonde.

Salomo is het type van Christus als de verhoogde Koning, de Messias, die aan het hoofd staat van het Messiaanse rijk, waarin het volk Israël tot haar doel komt.

5.2. Meer dan Salomo is hier

De overeenkomst tussen Christus en Salomo wordt ons door de Heere Jezus zelf aangereikt. '...meer dan Salomo is hier' (Matth.12:42; Luk.11:31).

Aanleiding tot deze uitspraak is het ongeloof van het volk.

Salomo's roem was bekend tot in verre landen. De komst van de koningin van Scheba (1Kon.10) is daar een mooi voorbeeld van. Zij komt naar Jeruzalem om Salomo te eren.

Je zou mogen verwachten dat de Joden Jezus met nog meer respect behandelden dan hun voorvaders en buitenlandse gasten dat deden bij Salomo. Het tegendeel is echter waar. Men wijst Koning Jezus af. Als Jezus het volk met hun houding confronteert, zegt Hij: '...meer dan Salomo is hier' (Matth.12:42; Luk.11:31).

Deze collectieve afwijzing bestaat nog steeds, maar ook dit zal in de toekomst veranderen (Zach.12:10-13:1; Op.1:7-8). Gods beloften zullen in vervulling gaan (2Kor.1:20)! Dan zal letterlijk de tijd aanbreken dat de volken zullen opgaan naar Jeruzalem om de Messias te zoeken en te dienen (Zach.8:18-23; 14:16). De koningin van Scheba ('de koningin van het zuiden' - Matth.12:42) is hiervan een type.

5.3. Salomo als type van Christus

Koning Salomo is een type van Jezus Christus. Zijn handelen wees vooruit naar zijn Grote Opvolger.

- Net als Salomo, wordt ook Jezus de 'Zoon van David' genoemd (2Kron.30:26; 35:3; Spr.1:1; Pred.1:1; Matth.1:1; 12:23; Mark.12:35; Luk.3:31).
- David noemde zijn zoon 'Salomo' (vreedzaam, vredig), maar de Heere noemde hem 'Jedidjah' (geliefd door de Heere) (2Sam12:24-25). Jezus was de geliefde van Zijn Vader (Mark.1:11).
- Jezus was Immanuël, God-met-ons (Jes.7:14; Joh.14:9) In Hem zullen niet alleen de Joden, maar alle volken van de aarde gezegend worden (Gen.22:18).

5.4. Psalm 72

Een prachtige vooruitwijzing naar deze tijd lezen we in Psalm 72, Davids laatste psalm.

Hoewel David bidt voor Salomo, spreekt hij tegelijk over een koning die veel groter zal zijn als Salomo: Jezus Christus, de komende Koning van Israël (Mich.5:2). 'Recht en gerechtigheid' zijn de kenmerken van Zijn regering (Jer.23:5). Hij zorgt voor Zijn onderdanen (Jes.40:4+10; 42:3). Zijn heerschappij zal wereldwijd zijn (Zach.9:9-10), met Jeruzalem (Sion) als middelpunt (Zach.8:3, 8, 22; 14:17). Rondom de Persoon van Jezus Christus gaat deze psalm volledig in vervulling.

De vraag is alleen: 'Wanneer?' Deze profetische woorden van David zijn zelfs in de dagen dat Jezus op aarde was, niet volledig in vervulling gegaan; zelfs vandaag de dag nog niet. Het kan niemand ontgaan dat er een groot verschil is tussen de Lijdende Knecht en de Heersende Koning. Jezus Christus is het beide, maar niet in de zelfde periode. De profetieën over Christus' koningsschap zullen vervuld worden (tot voltooiing komen) bij Zijn komst (parousia) op aarde, als Hij zal oordelen en regeren.

Hierbij wat tekstverwijzingen die gaan over de vernedering én verhoging van Christus, zijn komst om de wereld te oordelen, het herstel van Israël als Gods volk en de plaats waarheen de volken zullen komen om de Heere te aanbidden: Jes.53:10-12; Mich.5:2; Hagg.2:7-9; Zach.9:9-10; de psalmen 9:8; 22; 85:9-13; 96:10-13; 98; 99:1-4. Psalm 72 is zeker niet de enige psalm waarin David over deze Koning schrijft...

6. Saul als type van Gods tegenstander

Als we het boek Samuël bekijken door de bril van de typologie, dan is Saul een - aangrijpend - type van de tegenstander, van de satan zelf.

- Saul probeert David, de man naar Gods hart, de gezalfde van God, te doden. De link met het handelen van de satan is overduidelijk...
- Saul regeert over het volk, maar hij brengt hen uiteindelijk geen vrede en verlossing. Hij leert het volk niet om God in alles op de eerste plaats te stellen en ontnemt daarmee God de plaats die Hem toekwam te midden van Israël. Zo ook de satan.
- Saul fungeerde een lange tijd als gezalfde op een belangrijke plek in Gods domein, maar hij werd wegens ongehoorzaamheid afgezet. Terwijl de nieuwe koning al gezalfd was, bleef hij wel aan de leiding, in de wetenschap dat hij aan het kortste eind trok. Het is niet moeilijk om ook in Sauls levensloop de parallellen te ontdekken met de levensloop van de satan. Hij bekleedde een belangrijke plaats in Gods schepping en was ook een 'gezalfd'. Zijn ongehoorzaamheid

uitte zich in opstand tegen God en daarom werd hij door God terneer gestoten (Jes.14; Ezech.28). Nog steeds is satan de 'god van deze aïoon' (2Kor.4:4) en de 'overste van deze kosmos' (3 keer in Joh.evangelie zo genoemd), maar zijn verlies is reeds een feit en het is een kwestie van tijd voordat God definitief met hem zal afrekenen (Op.20:10).

7. De Filistijnen

De meest bekende vijanden van het volk Israël zijn de Filistijnen. Hun gebied werd ten tijde van Jozua niet ingenomen, maar die taak werd overgelaten aan het nageslacht, zodat zij ook zouden leren vechten en de strijd van God in geloof zouden voortzetten (Joz.13:1-; Richt.2:22-3:4). De verhouding tussen Israël en de Filistijnen, zoals die zich in de jaren daarna ontwikkelde, wordt gekenmerkt door het thema 'heersen of overheerst worden'. Als Israël en haar leiders leefden naar Gods wil, was er overheersing over de vijanden en als dat niet het geval was, werd Israël overheerst. Saul is de koning die vecht tegen de Filistijnen, maar ze uiteindelijk niet verdrijft. David doet dat wel. Hierin zien we een mooi voorbeeld (type) van hoe het ook werkt bij de zonde. De zonde wil ons overheersen, maar kan alleen bestreden worden in de kracht van God (David) en niet in de kracht van de mens (Saul). Saul gaat ten onder aan de zonde, maar David zegeviert. Zo kunnen wij ook - alleen - in Christus de zonde overwinnen en besluiten om haar niet te laten heersen in ons leven (Rom.6:1-14; Kol.1:13).

8. Jonathan

Nog één type wil ik onder de aandacht brengen: Jonathan, de zoon van Saul.

Al voor dat David op het toneel verschijnt, leren we Jonathan kennen als een man die onverschrokken de vijanden tegemoet treedt en die ook in de kracht van de Heere een wonderlijke overwinning bewerkt (1/14).

Jonathan is menselijkerwijs de opvolger van zijn vader, maar moet zijn plek afstaan aan David. Het wonderlijke is dat hij dit ook zonder mopperen doet en zich daardoor zelfs de boosheid van zijn eigen vader op de hals haalt. Hij raakt bevriend met David en ook na Jonathans dood (1/31) blijft David loyaal aan zijn vriend (2/9).

Als je ziet hoe Jonathan leefde, te midden van zijns volksgenoten en familie, dan krijg je bijna het idee dat hij in de verkeerde tijd leefde. Je zou hem zo graag de ervaring gegund hebben van het leven onder de zegen van de Heere; onder het bestuur van David.

Jonathan is feitelijk het type van de gelovige Israëliet, die op God vertrouwde, terwijl de tijden van zegening en verlossing nog niet waren aangebroken. Hij staat als type voor die grote groep bekende en onbekende Joodse gelovigen, die door de eeuwen heen de Messias erkend hebben, maar die Zijn regering niet in levenden lijve hebben meegemaakt. Waarschijnlijk krijgen zij hun kans nog als de Messias op aarde zal regeren (vgl. Mt.8:11).

9. Een type van de toekomst

We hebben inmiddels een aantal typen langs zien komen.

- David > Christus in Zijn vernederde staat en Zijn overwinning op de duivel en de zonde.
- David en Samuël > Christus als Profeet, Priester en Koning.
- Salomo > Christus als Koning die heerst en regeert over het bekeerde Israël.
- De koningin van Scheba > de volken die zullen opgaan naar Jeruzalem.
- Saul > de tegenstander van Christus; degene die het volk in het ongeluk stort.
- Filistijnen > de zonde die wil heersen.

Bij het uitwerken van de diverse typen kunnen we niet alleen verbanden leggen tussen personen en situaties in het leven van die personen (in dit geval Jezus Christus), maar kunnen we ook een verband leggen tussen tijden in de geschiedenis van Israël. Het volk Israël is immers een grote hoofdpersoon in het hele verhaal, die we niet uit het oog mogen verliezen.

Het is opmerkelijk dat we rondom Jezus Christus vergelijkbare mechanismen zien optreden als in de dagen van Saul. Van God afgedwaalde leiders, een volk zonder leiding (Mk.6:34), een klokkenluider, iemand die met succes de strijd aanbindt tegen dat wat de mensen in het ongeluk stort en als slaven gebonden houdt...

9.1. De periode van de Richteren

In deze periode was het treurig gesteld met het dienen van de Heere (Richt.21:25; 1/8:7). Het volk wilde zich niet onder de heerschappij van de Heere stellen. Ook Eli, de geestelijke leider, kon het

tij niet keren, omdat hij zelf was weg gedwaald bij het dienen van God. Het Woord van God was schaars geworden in die dagen (1/3:1).

➤ We kunnen deze periode vergelijken met de toestand waarin het volk Israël verkeerde vlak voor de komst van de Messias. De tempeldienst was bijna weg. De Romeinen heersten over het volk.

9.2. De periode van Samuël

Samuël bewerkt in gehoorzaamheid aan God een ware reformatie (1/7:14-17). Hij richt het volk Israël; hij herstelt de tabernakeldienst in ere en als gevolg daarvan worden de Filistijnen verdreven en is er rust in het land. De Heere wil gehoorzaamheid zegenen. Wat een zegen om zulke leiders te hebben (Ps.99:6; Jer.15:1).

➤ We kunnen deze periode vergelijken met de periode waarin Johannes de Doper optreedt in het land Israël, vlak voor het aantreden van Jezus. Johannes wil het volk terug brengen bij het dienen van God en zijn optreden wordt gekenmerkt door de oproep tot bekering.

Een prachtige parallel tussen deze twee perioden zien we bij de doop van Jezus.

Samuël zalfde David tot koning (1/16). Vanaf dat moment was David de aangewezen koning van Israël, maar het heeft nog lang geduurd voordat het volk hem ook als zodanig erkend.

➤ Johannes doopte Jezus bij de Jordaan en op dat moment vindt ook de zalving van Jezus plaats (Hand.10:37-38). Vanaf dat moment begon Jezus door het land te trekken (Luk.4:16-21), maar van een collectieve erkenning van Hem als Israëls Messias was toen nog lang geen sprake en is zelfs nu nog geen sprake.

Een andere parallel tussen Samuël en Johannes is, dat ze beiden nog een tijdje ‘in de running blijven’ als de gezalfde is aangetreden. Samuël bleef tot aan zijn dood actief als priester en stierf vlak voor dat Saul stierf en David als koning aantrad (1/25:1). Beide mannen hadden ook een moeder die in eerste instantie onvruchtbaar was.

➤ Johannes en Jezus hebben nog geruime tijd samen hun werk gedaan, zij het dat Johannes dat deed vanuit gevangenschap, met behulp van discipelen (Matth.4:12; Matth.11; Luk.3:18-20; Luk.7). Johannes stierf toen Jezus al lang aan Zijn bediening bezig was (Matth.14).

9.3. De periode van Saul

Saul belichaamt de houding van het volk in de tijd dat het heilswerk van Jezus begon. Niet alleen in de tijd van Saul, maar ook ten tijde van Jezus' omwandeling wil het volk eigen baas blijven en volharden ze collectief in een ongehoorzame levenshouding. Het gevolg is dat in Sauls tijd de Filistijnen niet verdreven worden en dat in Jezus' tijd het volk niet bevrijd wordt van de heerschappij van de zonde.

9.4. De periode van David

David verlost het volk van de macht van de vijanden en schonk hen daardoor vrede. Hierin is hij een type van Jezus Christus, wiens taak en verlangen het was om de Zaligmaker voor Israël te zijn.

Omdat het volk Jezus niet erkent als Messias, kan het Messiaanse koninkrijk in die tijd ook niet aanbreken en wordt de tempeldienst niet hersteld.

Op dit punt lijkt David het beter getroffen te hebben dan Jezus, maar dat is toch maar schijn. Als we zien hoeveel mensen Absalom voor zich weet te winnen, dan is het maar de vraag hoezeer het volk echte verbondenheid voelde met David. Het volk Israël was een volk wat zich nogal makkelijk liet meedrijven op het gevoel. Diende zich een betere leider aan, dan was de oude leider snel vergeten. Dat moesten ook Samuël en Saul aan den lijve ondervinden.

8.5. De periode van Salomo

De periode waarin Salomo regeert, wijst ons, zoals eerder uitgelegd, op de periode van het Messiaanse rijk, waarin het geestelijk herstelde volk Israël weer onder Gods zegen mag leven en waarin de volken zullen optrekken om Israëls God te leren kennen. In die periode zal ook het heiligdom in Israël hersteld zijn, zoals bepaalde profetieën doen vermoeden (Dan.9:24; Ezech.40-44; Zach.6:12-13).

10. Samenvatting van de typologie

De typologie in het boek Samuël wijst naar de gebeurtenissen rondom de komst van Jezus Christus in Zijn vernedering en verhoging. Centraal daarin staat Gods handelen met Zijn volk Israël, Zijn verbondsvolk.

11. Lessen voor ons leven

Behalve dat de typen ons allereerst en met name wijzen op een stuk geschiedenis en toekomst van het volk Israël, kunnen we hieruit ook zeker lijnen trekken naar ons eigen leven.

Het volk Israël kan vergeleken worden met een mens die doet wat hij zelf wil (Ef.2:3). We zijn gebonden door de macht van de zonde en de satan.

Keer op keer worden we opgeroepen om te breken met de zonde en onszelf te bekeren tot de Heere. Van een echte omkeer kan echter geen sprake zijn als we dat proberen te bereiken in eigen kracht. Alleen door het bloed van Christus is er echte bevrijding van de heerschappij van de zonde (Kol.1:13). Hij heeft de overwinning behaald (Kol.2:14-15) en als gevolg daarvan kunnen wij groeien in het kennen en doen van Gods wil (Rom.12:2; 1Petr.4:2). Waar de echte verbondenheid met Christus aanwezig is, daar zullen we steeds meer op Hem gaan lijken en een levend getuigenis zijn van Zijn genade en grootheid.

11.1. Van toen naar nu...

Hieronder in een overzicht de lijnen van het boek Samuël naar Christus en naar ons toe.

Richteren	1 Samuël			2 Samuël	1 Koningen
De Filistijnen hebben vrij spel	Geen Filistijnse invallen.	Opnieuw Filistijnse invallen.	De Filistijnen terug gedrongen.	De Filistijnen verslagen. De overwinning is al behaald.	Overheersing over de Filistijnen. Het hele land in bezit.
De richters proberen leiding te geven aan het volk.	Samuël richt het volk.	Saul wordt koning.	David wordt gezalfd en moet nog een poos wachten. Hij wordt een strijder.	David is koning (OORLOG).	Salomo is koning (VREDE).
CHRISTUS					
De vijanden regeren.			De lijdende Knecht.	Verlossing van de macht.	Heersen over alle vijanden.
<i>Christus als Profeet (aanzegger).</i>			<i>Christus als Priester (verzoening).</i>		<i>Christus als Koning (heersen).</i>
Het Joodse volk					
De tijd van de profeten tot aan Maleachi.	Johannes de Doper roept het volk op tot bekering.		Jezus wordt gedoopt en begint zijn bediening.	Jezus als overwinnaar op de zonde en de satan, maar de strijd blijft.	Jezus Christus als vredevorst op aarde.
De gelovige					
De zonde heeft vrij spel.	De wet, die ons laat zien wat niet naar Gods wil is.	Strijden op eigen kracht...	Christus gaat de strijd aan	In Christus kunnen we ontsnappen aan de macht van de zonde...	...en regeren over dat waarover Hij regeert.

12. De typologie van Juda en Benjamin

Als we vanuit Genesis de geschiedenis van Benjamin en Juda in de Bijbel volgen, zien we dat ook hier weer mooie lijnen terugkomen over de interactie tussen Christus en de mens.

Juda staat in voor Benjamin

Als de tien broers koren gaan halen in Egypte, krijgen ze van Jozef de opdracht om hun broer Benjamin mee te nemen (Gen.42). Zo niet, dan zal Simeon gevangen blijven in Egypte. Jacob wil zijn zoon Benjamin niet meesturen. Pas als Juda belooft om met zijn eigen leven in te staan voor Benjamin (Gen.43-44), mag hij mee.

➤ Jezus gaf Zijn leven voor mensen. Hij stierf in onze plaats.

Juda overtreft Benjamin

In het begin van het boek Richteren lezen we dat Juda als eerste optrekt tegen de Kanaänieten (Richt.1:2 e.v.) en dat iedere stam de overgebleven vijanden moet verdrijven uit het gebied wat hun is toegewezen. Benjamin verdrijft niet de Jebusieten (Richt.1:21), maar het is veel later David (Juda) die dat wel doet (2Sam.5:6-9; 1Kron.11:4-5). David breekt hiermee een heidens bolwerk af, nota bene op de plek waar de rots ligt (Moria) waarop later de tempel gebouwd zal worden.

➤ Christus is degene die afrekende met de machtige bolwerken van de satan. Wie bij Zijn koninkrijk hoort, zal in deze zegen delen. De Leeuw van Juda zal straks afrekenen met de draak zelf.

Juda straft Benjamin

In Richteren 19 lezen we over de brute verkrachting van een vrouw uit Juda, die het eigendom is van een man uit Levi (Richt.19:1). De man overnacht met haar in Gibeon (in het gebied van Benjamin) alwaar dit vreselijke verhaal zich afspeelt. De man deelt het lichaam van de vrouw in 12 stukken en brengt de andere stammen op de hoogte van wat zich heeft afgespeeld. Men verwacht dat Benjamin de mannen die dit op hun geweten hebben (Baälsdienaars) zal uitleveren. Benjamin doet dat niet en vervolgens moeten de andere stammen ten strijde trekken tegen Benjamin. De stam van Juda moet voorop gaan (Richt.20:18). In de burgeroorlog die volgt, wordt de stam van Benjamin bijna geheel weggevaagd uit het midden van Israël. In Richt.21 lezen we hoe de Heere voorziet in het voortbestaan van deze stam.

➤ Christus als degene die recht zal spreken, maar die ook het overblijfsel zal behouden.

Benjamin tegenover Juda

De wolf van Benjamin heeft de leeuw van Juda bedreigd. We zien dat gebeuren in de periode dat Saul op David jaagt. De eerste heerser van Benjamin jaagt op de eerste heerser van Juda.

➤ De strijd tussen de heerschappij van Christus en die van andere machten. Ook in ons leven.

Juda's genade tegenover Benjamin

David krijgt twee keer de kans om wraak te nemen op Saul (1/24 en 26), maar hij spaart zijn leven. Juda is genadig tegenover Benjamin. Ook na de dood van Saul en Isboseth zien we dat David hen eer bewijst (2/1 en 4). Later bewijst David genade aan Mefiboseth, de kleinzoon van Saul (2/9).

➤ Jezus Christus kwam niet om wraak te nemen, maar om te redden.

Benjamin moet wijken voor Juda

Als David de koning wordt over heel Israël, is het voorgoed gedaan met de status van Gibeon, waar het huis van Saul zetelde. Jeruzalem wordt de nieuwe residentie.

➤ Christus alleen is Koning, nu al in ons leven en straks ook te midden van het volk Israël. Hij wil zijn plaats niet delen.

Benjamin gaat op in Juda

Na de regering van Salomo, splitst het rijk in een noord- en een zuidrijk. Het zuidrijk wordt vertegenwoordigd door de stam van Juda en Benjamin (1Kon.12:21; 2Kron.11:1) en draagt voortaan de naam Juda.

➤ De eenwording met Christus en het delen in alles wat ook voor Hem geldt.

Benjamin in dienst van Juda

De apostel Paulus, een succesvolle farizeeër uit de stam van Benjamin (Rom.11:1; Fil.3:5-10), heeft zijn leven in dienst gesteld van 'Juda'. Hij heeft het evangelie van Christus verspreid onder de volken en ook daarna het geheimenis van Christus aan de gemeente verkondigd (Ef.2-3). Deze Benjaminit heeft afstand gedaan van alles wat kostbaar voor hem was, opdat hij Christus (Juda) zou leren kennen (Fil.3).

➤ We zijn geroepen om de grootheid en de genade van Christus te verkondigen.

Benjamin gezegend door de Leeuw van Juda

In het Messiaanse rijk zal de voorzegging van Jacob (Gen.49) volledig in vervulling gaan. Alle stammen, waaronder die van Benjamin, zullen gehoorzaam zijn aan de Leeuw van Juda en onder Zijn regering en zegen leven.

➤ De regering van Christus ten tijde van het Messiaanse rijk

13. Tot slot

We gaan een nieuw jaar tegemoet, een jaar dichterbij de komst van Jezus Christus in heerlijkheid. Hij zal komen om de aarde te richten en om recht te brengen op een wereld vol onrecht en zonde. Als we de tekenen van de tijd wegen, dan hebben we geen reden om te denken dat we ver af staan van die periode.

Ik hoop dat wij allereerst allemaal Jezus Christus mogen kennen als onze Heiland en Bevrijder. Rust niet voordat je dit zeker weet. Geloof Zijn Woord en laat Zijn Woord het voor het zeggen hebben in je leven.

Ik hoop dat wij niet onderuit zullen gaan te midden van de laatste aanval die de satan heeft ingezet, om Gods volk Israël in de benauwdheid te brengen. Het gif van de wetteloosheid is overal om ons heen. De wereld wordt klaargemaakt voor de komst van de antichrist. Laat alleen Christus ons doel en onze houvast zijn. Houd vol als het moeilijk wordt. Hij zal ons vasthouden!

Laten we de tijd die we nog in vrijheid kunnen benutten ook benutten om een levend getuigenis te zijn van Gods genade.

De Heere blijft trouw ten aanzien van Zijn beloften. Dat zien we bij Israël, maar dat geldt ook voor ons. Wat een onverdeelde liefde voor verdeelde mensen! Laten we zijn trouw en goedheid loven!

14. Gesprekspunten

Doorvertaling van de studie naar je eigen leven

- In hoeverre ben je bekend met dat wat de Bijbel zegt over de toekomst van het volk Israël? Hoe kijk je daar nu tegenaan?
- Welke plaats heeft de bekering van het volk Israël tot nog toe in je gebeden (Ps.122:6) en welke plaats moet dit hebben?
- De vrede en zegen voor Israël zal volgen op de bekering. Ook in ons leven is dat zo. Merk je dat het kennen van de Heere op een bepaalde manier zegen brengt.
- In Davids leven waren de karaktertrekken van Jezus Christus zichtbaar. Als jij Zijn kind bent, dan geldt ook voor jou dat je op Hem gaat lijken (Hand.4:13; Fil.2:5-; 1Petr.2:21)?
- In Christus alleen is er bevrijding over de macht van de zonde. Is Hij de enige bij wie jij je heil en hulp zoekt?!

Terugblik en vooruitblik

- Hoe heb je de conferentie ervaren? Onderwijs, leerervaringen, dingen om door te geven.
- Wat zijn jouw doelen voor het nieuwe jaar, na deze conferentie.
- Hoe denk je die doelen te realiseren? Het belang van gebed, van geloofsmaatjes.